

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Juraja Majchráka a JUDr. Ing. Antona Jakubíka vo veci vydania **M. L.** do cudziny na neverejnom zasadnutí 22. januára 2008 v Bratislave o sťažnosti vyžiadanej osoby – M. L. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2007, sp. zn. 1 Ntc 2/2007 takto

r o z h o d o l:

Podľa § 509 ods. 5 Trestného poriadku (ďalej len Tr. por.) napadnuté uznesenie **sa z r u š u j e.**

Na základe čl. 30 Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Alžírskou demokratickou a ľudovou republikou zo 04. februára 1981, uverejnenou pod č. 17/1984 Zb. o právnej pomoci v občianskych, rodinných a trestných veciach

v y d a n i e

M. L., nar. X. v A., štátneho občana Alžírskej demokratickej a ľudovej republiky, bytom X. C. B., A., v predbežnom zatknutí od 02. mája 2007 a od 20. júna 2007 vo vydávacej väzbe v Ústave na výkon väzby v Bratislave,

na trestné stíhanie do Alžírskej demokratickej a ľudovej republiky pre skutky právne posúdené ako trestný čin účasti v teroristickej skupine podľa § 87 Bis, § 87 Bis 3 ods. 2, § 87 Bis 6 a trestný čin falšovania a používania falzifikátov podľa § 222 Alžírkeho trestného zákona, ktoré mal spáchať tak, že

M. L. patrí k ozbrojenej teroristickej skupine aktívnej v zahraničí a vnútroštátne pod vedením E. H. H. nazývanej Salafistická skupina pre kázanie a boj (GSPC). Menovaný je jej aktívnym členom, vojenský výcvik získal v Afganistane a po návrate do Nemecka sa stretol s členmi teroristickej skupiny medzi ktorými boli aj A. D. B. a D. A., ktorí pripravovali chemické látky na výrobu výbušnín, ktoré ukryli v kolese a nechali u A. R. a potom odišiel do Spojených štátov amerických, pričom týchto skutkov sa mal dopustiť počas roka 1992 a nasledujúcich rokov. Počas svojho pobytu v Nemecku M. L. získal francúzsky falošný pas na meno D. D. obsahujúci vstupné víza, vodičský preukaz a telefón na istého D., bytom P. A. a odovzdal tieto doklady D. A., ktorý bol hľadaný tajnými službami a za použitia falošných dokladov sa mu podarilo dostať sa do Afganistane

a pre ktoré bol v neprítomnosti právoplatne odsúdený rozsudkom súdu v Alžíri, sp. zn. N⁰175/05 z 01. júna 2005 na doživotie,

ie prípusné.

O d ô v o d n e n i e:

Na základe návrhu prokurátorky Krajskej prokuratúry v Bratislave Krajský súd v Bratislave na verejnom zasadnutí uznesením z 30. novembra 2007, sp. zn. 1 Ntc 2/2007 podľa § 509 ods. 1, ods. 3 Tr. por. a čl. 30 Zmluvy medzi Česko-slovenskou socialistickou republikou a Alžírskou demokratickou a ľudovou republikou o právnej pomoci v občianskych, rodinných a trestných veciach rozhodol, že vydanie M. L., nar. X. v A., štátneho občana Alžírskej demokratickej a ľudovej republiky, bytom X. C. B., A., v predbežnom zatknutí od 02. mája 2007 a od 20. júna 2007 vo vydávacej väzbe v Ústave na výkon väzby v Bratislave,

ktorý bol v neprítomnosti právoplatne odsúdený rozsudkom súdu v Alžíri, sp. zn. N⁰175/05 z 01. júna 2005 pre trestný čin účasti v teroristickej skupine podľa § 87 Bis, § 87 Bis 3 ods. 2, § 87 Bis 6 Alžírkeho trestného zákona a trestný čin falšovania a používania falzifikátov podľa § 222 Alžírkeho trestného zákona na doživotie. M. L. patrí k ozbrojenej teroristickej skupine aktívnej v zahraničí a vnútroštátne pod vedením E. H. H. nazývanej Salafistická skupina pre kázanie

a boj (GSPC). Menovaný je jej aktívnym členom, vojenský výcvik získal v Afganistane a po návrate do Nemecka sa stretol s členmi teroristickej skupiny, medzi ktorými boli aj A. D. B. a D. A., ktorí pripravovali chemické látky na výrobu výbušnín, ktoré ukryli v kolese a nechali u A. R. a potom odišiel do Spojených štátov amerických, pričom týchto skutkov sa mal dopustiť počas roka 1992 a nasledujúcich rokov. Počas svojho pobytu v Nemecku M. L. získal francúzsky falošný pas na meno D. D. obsahujúci vstupné víza, vodičský preukaz a telefón na istého D., bytom P. A. a odovzdal tieto doklady D. A., ktorý bol hľadaný tajnými službami a za použitia falošných dokladov sa mu podarilo dostať do Afganistanu, je prípustné.

Proti už citovanému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave podal M. L. v zákonnej lehote sťažnosť, ktorú odôvodnil sám a tiež prostredníctvom svojho obhajcu. M. L. v ním odôvodnenej sťažnosti poukázal na to, že Slovenská republika ako právny štát by mala dodržiavať základné práva a slobody obsiahnuté aj v medzinárodných zmluvách, ktoré sa zaviazala rešpektovať a aplikovať v praxi. V jeho prípade však bol obídený inštitút extradície, pretože v rozpore s medzinárodným právom bol doslova unesený z Rakúska na územie Slovenskej republiky. Jeho samotné zatknutie bez akéhokoľvek súdneho procesu bolo vykonané v rozpore s článkom 5 ods. 1 písm. f/ Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Taktiež nebol rešpektovaný ani článok 3, citovaného dohovoru napriek existujúcim podkladom (napr. správa Amnesty International) svedčiacim pre záver, že v dožadujúcom štáte by mohol byť mučený alebo podrobený neľudskému, či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Rozhodnutie je nesprávne aj preto, že rozsudkom Francúzskej republiky bol odsúdený aj za používanie falzifikátov v Nemecku, pričom uložený trest vykonal vo Francúzskej republike a vo Veľkej Británii. V tomto smere platí pravidlo ne bis in idem, resp. rei iudicatae, neumožňujúce súdiť ho dvakrát pre to isté. V podstate z uvedených dôvodov navrhol M. L. znovu preskúmať v zmysle spravodlivého súdneho procesu prípustnosť jeho vydania do cudziny.

V sťažnosti odôvodnenej prostredníctvom obhajcu M. L. namietal, že nebol zadržaný na základe žiadosti cudzích orgánov v zmysle § 504 Tr. por., ale bol odovzdaný slovenským útvarom Policajného zboru príslušníkmi Polície Rakúskej republiky. So zreteľom na to, že mu bol v Slovenskej republike administratívne uložený trest vyhostenia na dobu desať rokov, nemali príslušníci

jej policajného zboru prevziať ho od rakúskej polície. Navyše pokiaľ ide o samotné uznesenie je toho názoru, že nebolo možné meniť dôvody väzby ani jej dĺžku dodatočne, dva dni pred uplynutím lehoty predbežnej väzby. Navrhol preto napadnuté uznesenie zrušiť a prepustiť ho z väzby na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal podľa § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a to z hľadísk uvedených v ustanovení § 501 Tr. por. taxatívne vymedzujúcim dôvody neprípustnosti vydania do cudziny, pretože proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorým bola vyslovená príпустnosť vydania môže vyžiadaná osoba (v posudzovanej veci je ňou M. L.) v zmysle § 509 ods. 4 Tr. por. podať sťažnosť len pre niektorý z dôvodov neprípustnosti vydania podľa už spomenutého ustanovenia § 501 Tr. por. ako sa to správne uvádza aj v poučení v napadnutom uznesení.

Po splnení uvedenej prieskumnej povinnosti najvyšší súd zistil, že sťažnosť M. L. je dôvodná, nie však čo do ním sledovaného zámeru, t.j. do vydania nového rozhodnutia o neprípustnosti jeho vydania, ale preto, že v zásade správne rozhodnutie krajského súdu o príпустnosti vydania do cudziny je vo vyhlásenej podobe v podstate nevykonateľné, lebo v ňom absentuje, ktorému štátu je príпустné vydanie M. L. a tiež účel vydania, t.j., či ide o vydanie na trestné stíhanie alebo výkon už právoplatne uloženého trestu. Možnosť rozhodnutia o príпустnosti vydania vyžadanej osoby do cudziny pre niektorý z uvedených dvoch účelov pritom rozlišuje nielen Trestný poriadok v ustanovení § 499 o extradičných trestných činoch, ale aj krajským súdom dôvodne aplikovaná bilaterálna zmluva, uzavretá medzi bývalou Československou socialistickou republikou a Alžírskou demokratickou a ľudovou republikou o právnej pomoci v občianskych, rodinných a trestných veciach zo 04. februára 1981, uverejnená pod č. 17/1984 Zb. a to v článku 30, pričom článok 31 ods. 1, ods. 2 tejto zmluvy obsahuje definíciu extradičných trestných činov pre účely trestného stíhania, resp. výkonu trestu (odsek 2, článku 31).

Z obsahu spisu je zrejmé, že dožadujúca strana – Alžírka demokratická a ľudová republika napriek tomu, že M. L. bol v neprítomnosti právoplatne odsúdený rozsudkom súdu v Alžíri, sp. zn. N⁰175/05 z 01. júna 2005 za trestné činy účasti

v teroristickej skupine podľa § 87 Bis, § 87 Bis 3 ods. 2, § 87 Bis 6 falšovania a používania falzifikátov podľa § 222 Alžírskoho trestného zákona na doživotie, nemôže podľa jej Trestného poriadku taký rozsudok považovať za definitívny, a preto žiada o vydanie M. L. za účelom jeho kontradiktórneho súdenia, teda na trestné stíhanie. Toto bolo ostatne potvrdené aj verbálnou nótou číslo 350/2007/AMB/Slov Veľvyslanectva Alžírskej demokratickej a ľudovej republiky zo 14. augusta 2007, ktorou bol Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky doručený list Ministerstva spravodlivosti Alžírskej demokratickej a ľudovej republiky z 13. augusta 2007 ako sa to správne uvádza aj na strane 11, napadnutého uznesenia krajského súdu.

V posudzovanej veci bol splnený základný predpoklad pozitívneho rozhodnutia o návrhu prokurátora na rozhodnutie o prípustnosti vydania M. L. do cudziny a to obojstranná trestnosť skutkov, ktoré sú predmetom žiadosti o vydanie tak ako ju definuje článok 31 ods. 1 už citovanej dvojstrannej zmluvy medzi Slovenskou republikou (ako sukcesorom bývalej ČSFR) a Alžírskou demokratickou a ľudovou republikou.

Skutky opísané v prílohách žiadosti o vydanie, ktoré boli podľa Alžírskoho trestného zákona posúdené ako trestné činy účasti v teroristickej skupine podľa § 87 Bis, § 87 Bis 3 ods. 2, § 87 Bis 6 a falšovania a používania falzifikátov podľa § 222, za ktoré je možné podľa právneho poriadku Alžírskej demokratickej a ľudovej republiky uložiť trest odňatia slobody presahujúci dva roky ako to predpokladá článok 31 ods. 1, dvojstrannej zmluvy s Alžírskou demokratickou a ľudovou republikou, boli v dobe, kedy mali byť spáchané, trestné aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a takými sú aj podľa od 01. januára 2006 účinného nového Trestného zákona (zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov), pričom za ne možno uložiť trest odňatia slobody presahujúci dva roky.

Krajskému súdu v Bratislave však treba vytknúť nesprávny postup spočívajúci v tom, že trestnosť skutkov M. L. posudzoval len podľa Trestného zákona účinného od 01. januára 2006, hoci ide o skutky, ktoré mali byť spáchané pred nadobudnutím jeho účinnosti (v roku 1992 a nasledujúcich rokoch).

V záujme vylúčenia neprípustného spätného pôsobenia Trestného zákona (zákaz retroaktivity) § 2 ods. 1 Trestného zákona totožne so spomenutým ústavným princípom zakotveným v článku 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky stanovuje, že trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije len ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Pre trestnosť páchatel'a sa vyžaduje, aby jeho konkrétny skutok bol trestný od momentu jeho spáchania až do okamihu právoplatného rozhodnutia o ňom.

Zo zákazu retroaktivity vyplýva povinnosť skúmať, či skutok bol trestný v dobe jeho spáchania. Pokiaľ tomu tak nebolo a trestnosť činu bola založená až neskorším zákonom, je vylúčená trestná zodpovednosť, lebo inak by bol porušený ústavný princíp o neprípustnom spätnom pôsobení nepriaznivejšieho Trestného zákona.

V posudzovanej veci preto nebolo možné vystačiť so skúmaním trestnosti skutkov M. L. len podľa Trestného zákona účinného od 01. januára 2006, ale bolo potrebné vychádzať z Trestného zákona účinného na území Slovenskej republiky v dobe, kedy mali byť činy spáchané, t.j. zo zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinného do 01. januára 2006.

Skutky M. L., posudzované dožadujúcou stranou ako trestný čin účasti v teroristickej skupine podľa § 87 Bis a ďalšie Alžírkeho trestného zákona zodpovedajú síce znakom zločinu založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny podľa § 297 teraz účinného Trestného zákona, ovšem Trestný zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, účinný v dobe spáchania skutkov posudzovaných alžírskou stranou ako trestný čin účasti v teroristickej skupine analogický trestný čin s podobnými či rovnakými znakmi skutkovej podstaty aké sú uvedené v § 297 Tr. zák. účinného od 01. januára 2006 nepoznal.

Napriek tomu uvedený skutok v jeho konkrétnej podobe bol v čase, kedy mal byť spáchaný podľa zistenia najvyššieho súdu trestný aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, a to ako príprava na trestný čin všeobecného ohrozenia podľa § 7 ods. 9, § 179 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. Podľa opisu skutku dožadujúcou

stranou mal byť M. L. totiž členom teroristickej skupiny, ktorá podľa slovenského právneho poriadku mala znaky organizovanej skupiny (zákonný znak uvedený v odseku 2 písm. a/ ustanovenia § 179 Tr. zák.), ktorá pripravovala chemické látky na výrobu výbušnín, ktoré ukryli v kolese a nechali u A. R.. Takéto prípravné konanie organizovanej skupiny spočívajúce v zadovážovaní si prostriedkov na spáchanie trestného činu (chemických látok na výrobu výbušnín) smerovalo k tomu, aby bol spôsobený škodlivý účinok výbušnín s bezprostrednou hrozbou vydania ľudí do nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví alebo cudzieho majetku do nebezpečenstva škody veľkého rozsahu (alternatívne znaky objektívnej stránky základnej skutkovej podstaty trestného činu všeobecného ohrozenia podľa § 179 ods. 1 Tr. zák.). Trestnosť prípravy je daná tým, že malo ísť o zadovážovanie prostriedkov na spáchanie obzvlášť závažného trestného činu, ktorým podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. treba rozumieť trestné činy uvedené v § 62, a tie úmyselné trestné činy, na ktoré tento zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej osem rokov. Uvedená podmienka splnená je, lebo príprava na trestný čin je trestná podľa trestnej sadzby ustanovenej za trestný čin, ku ktorému smerovala, ak tento zákon v osobitnej časti neustanovuje niečo iné (§ 7 ods. 2 Tr. zák.), pričom za trestný čin všeobecného ohrozenia podľa § 179 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. možno páchatelovi uložiť trest odňatia slobody od ôsmich do pätnástich rokov.

Rovnako obojstranne trestný je aj skutok spočívajúci v zadovážení falošného francúzskeho pasu a ďalších dokladov pre inú osobu. V dobe, kedy sa mal M. L. tohto skutku dopustiť išlo podľa slovenského právneho poriadku o trestný čin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate a úradnej uzávery podľa § 176 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., za ktorý zákon stanovoval trest odňatia slobody vo výmere od jedného do piatich rokov, pričom taký čin je trestný aj podľa v súčasnosti účinného Trestného zákona ako prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate a úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 Tr. zák., ako to správne uvádza v napadnutom uznesení krajský súd, s tým, že páchatelovi tohto trestného činu už pri naplnení jeho znakov v odseku 1 hrozí trest odňatia slobody až na tri roky.

Po zistení, že činy pre ktoré sa žiada vydanie M. L. do Alžírkej demokratickej a ľudovej republiky, sú obojstranne trestné, najvyšší súd skúmal či existuje M. L. v podanej sťažnosti uplatnený dôvod neprípustnosti vydania podľa § 501 písm. g/ Tr. por., prípadne iný v ustanovení § 501 Tr. por. vymenovaný dôvod neprípustnosti vydania do cudziny pričom zistil, že žiadny z tam uvedených dôvodov (pozri ich podrobné uvedenie na strane 19 napadnutého uznesenia) nie je naplnený. Zásada ne bis in idem premietnutá do ustanovenia § 501 písm. g/, na ktorú poukazuje M. L. v jeho sťažnosti nie je v posudzovanej veci aplikovateľná lebo zákonná úprava uvedená v citovanom ustanovení predpokladá, že osoba pre trestný čin (presnejšie by malo byť pre skutok), pre ktorý sa vydanie žiada, bola už právoplatne odsúdená alebo oslobodená slovenským súdom a nie súdom tretej strany. Navyše predmetom odsudzujúceho francúzskeho rozsudku zo 7. apríla 2006, číslo 9625339012, ktorého obsah bol prečítaný na verejnom zasadnutí krajského súdu, nie sú identické skutky, pre ktoré sa žiada vydanie M. L. do cudziny, a preto jeho sťažnostné námietky v tomto smere sú neopodstatnené.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky vyžiadanej osoby treba zdôrazniť, že v rozhodovanej veci okrem už citovanej bilaterálnej zmluvy, bolo potrebné postupovať aj podľa piatej časti, druhej hlavy Trestného poriadku o právnom styku s cudzinou. Konanie o vydanie do cudziny je konaním zmiešaného typu, lebo dotknuté ustanovenia Trestného poriadku (§ 509 a § 510) rozlišujú medzi konaním o prípustnosti vydania, ktoré je zverené súdu a samotným konaním o povolenie vydania osoby do cudziny, o ktorom podľa § 510 ods. 1 Tr. por. rozhoduje orgán výkonnej moci - minister spravodlivosti. Súdne rozhodnutie o prípustnosti vydania je podmienkou možnosti kladného rozhodnutia ministra spravodlivosti o žiadosti cudzieho štátu na vydanie vyžiadanej osoby. Iba ministromi spravodlivosti a nie súdu, vzhľadom na zákonnú úpravu uvedenú v § 510 ods. 2 Tr. por., prináleží skúmať aj to, či trestné konanie v dožadujúcom štáte by nezodpovedalo zásadám článkov 3 a 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, resp. aj to, či vyžiadanej osobe hrozí uloženie trestu smrti. V prípade existencie dôvodnej obavy, že spomenuté zásady dodržané neboli, resp. by v novom konaní neboli dodržané a rovnako tak dôvodnej obavy, že by vyžiadanej osobe hrozilo uloženie trestu smrti, je oprávnením ministra spravodlivosti rozhodnúť o nepovolení vydania vyžiadanej osoby napriek rozhodnutiu súdu o prípustnosti vydania. Iba v prípade, že by zákonná úprava tieto kompetencie

nezverovala ministromi spravodlivosti bolo by povinnosťou súdu posúdiť aj M. L. v sťažnosti osobitne zdôraznenú obavu o porušení článku 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ostatne uvedená námietka M. L. teda presahovala rámec prieskumnej povinnosti najvyššieho súdu a zároveň aj dôvodov, pre ktoré môže podať sťažnosť proti rozhodnutiu krajského súdu o prípustnosti vydania, a preto sa ňou najvyšší súd zaoberať nemohol, pričom tak ale nemal robiť ani krajský súd.

Mimo rámca dôvodov, pre ktoré možno opravným prostriedkom napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa o prípustnosti vydania sú tiež námietky uplatnené proti rozhodnutiam o vzatí M. L. do predbežnej väzby, resp. o jeho predbežnom zatknutí a do vydávacej väzby, o ktorých otázkach bolo rozhodnuté právoplatne v skorších fázach konania o vydanie do cudziny aj sťažnosti M. L. zamietajúcimi uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2007, sp. zn. 1 Tost 27/2007, reps. zo 07. augusta 2007, sp. zn. 3 Tost 29/2007.

Vyžiadaný M. L. nemožnosť obmedzenia jeho osobnej slobody a vykonania konania o vydanie do cudziny namietal, podľa obsahu procesného spisu, už v úvodnej fáze tohto konania s tým, že na územie Slovenskej republiky bol dopravený v rozpore s medzinárodným právom, a preto sa musí uplatniť právna zásada, že „z bezprávia nemôže vzniknúť právo“.

Právoplatné rozhodnutia súdov o väzbe M. L. najvyšší súd nemôže skúmať v tejto fáze konania o prípustnosti vydania do cudziny. Ich preskúmanie aj na základe námietky o nemožnosti vykonania vydávacieho konania z dôvodu prerušenia uvedenej právnej zásady, ktorú Slovenská republika, ako právny štát rešpektuje, bolo možné len na základe mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania. Na jeho podanie je podľa § 371 ods. 2 Tr. por. oprávnený minister spravodlivosti na podnet strany (§ 369 ods. 1 Tr. por.), ktorou treba rozumieť aj vyžiadaného M. L., a to v lehote troch rokov od doručenia rozhodnutia súdu (§ 370 ods. 2 Tr. por.).

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o prípustnosti vydania M. L. na trestné stíhanie do Alžírkej demokratickej a ľudovej

republiky. Vzhľadom na toto rozhodnutie vydávacia väzba musí trvať až do doby pokiaľ nenastane niektorá z okolností uvedených v § 506 ods. 3 Tr. por. Až v takom prípade rozhodne predseda senátu krajského súdu príkazom o prepustení vyžiadanej osoby z vydávacej väzby.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustná sťažnosť.

V Bratislave 22. januára 2008

JUDr. Peter K r a j č o v i č , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: